

**T.C.
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI**

**2019 YILI
TEKNİK DESTEK PROGRAMI
BAŞVURU REHBERİ**

Referans No: TR42/19/TD

BAŞVURU DÖNEMLERİ	SON BAŞVURU TARİHİ
OCAK-ŞUBAT	28 ŞUBAT 2019
MART-NİSAN	30 NİSAN 2019
MAYIS-HAZİRAN	28 HAZİRAN 2019
TEMMUZ-AĞUSTOS	29 AĞUSTOS 2019
EYLÜL-EKİM	31 EKİM 2019
KASIM-ARALIK	31 ARALIK 2019

DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI
2019 YILI TEKNİK DESTEK PROGRAMI KÜNYESİ

Programın Adı	2019 Yılı Teknik Destek Programı	
Referans No	TR42/19/TD	
Başvuru Süreci	İlan Tarihi	15.02.2019
	Son Başvuru Tarihi	31.12.2019
Başvuru Dönemleri	Ocak-Şubat	28 Şubat 2019
	Mart-Nisan	30 Nisan 2019
	Mayıs-Haziran	28 Haziran 2019
	Temmuz-Ağustos	29 Ağustos 2019
	Eylül-Ekim	31 Ekim 2019
	Kasım-Aralık	31 Aralık 2019
Amaç	"Teknik Destek Programı"nın amacı; TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde faaliyet gösteren yerel aktörlerin bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan, çalışmalarına destek sağlamaktır.	
Öncelikler	Öncelik 1	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı 2019 Yılı Çalışma Programı içerisinde belirtilen öncelikler arasında bulunan: <ul style="list-style-type: none">• Bölgede ürün bazında üretim yapısı, üretime geçilebilecek ürünlerin tespiti ve bu ürünlerin yeni hedef pazarlara açılmasına yönelik çalışmalar,• Bölgede inovasyon ekosisteminin oluşturulması, inovasyon yönetimi becerilerinin ölçülmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar, kapsamında özel sektörün niteliğinin geliştirilmesine yönelik, güçlü bir ihtiyaç analizi yapılmış, asgari 10 işletmeyi kapsayan danışmanlık faaliyetleri
	Öncelik 2	2019 Yılı Çalışma Programı'nda yer alan Sonuç Odaklı Programların genel ve özel amaçlarına doğrudan katkı sağlayacak şekilde, kurumsal kapasiteyi güçlendirecek, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlayacak eğitim ve danışmanlık faaliyetleri
	Öncelik 3	Sonuç Odaklı Programlar dışında kalan konularda; <ul style="list-style-type: none">• Ulusal, bölgesel ve yerel plan/programlar ile uyumlu, yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek alanlarda kurumsal kapasitenin artırılması, program ve proje hazırlanması,• Bölgemizde dezavantajlı gruba giren kadın, çocuk ve genç nüfusun ihtiyaç ve taleplerine uygun yenilikçi hizmetlerin/çözümlerin geliştirilmesi, amaçlarına yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri
Program Bütçesi	1.100.000 TL	

Destek Tutarı	Öncelik 1	Azami 90.000 TL (KDV Dâhil)
	Öncelik 2	Azami 20.000 TL (KDV Dâhil)
	Öncelik 3	Azami 15.000 TL (KDV Dâhil)
	Öncelik 1 ve Öncelik 2 için ayrılan toplam bütçe tutarı 850.000 TL, Öncelik 3 için ayrılan toplam bütçe tutarı 250.000 TL'dir.	
Uygulama Süresi	Azami 3 ay	
Uygun Başvuru Sahipleri ve Ortakları	Öncelik 1	<ul style="list-style-type: none"> (İl Ölçeğinde Faaliyet Gösteren) Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Organize Sanayi Bölgeleri
	Öncelik 2 ve Öncelik 3	<ul style="list-style-type: none"> Yerel yönetimler ve mahalli idare birlikleri Üniversiteler, meslek okulları araştırma enstitüleri, Kamu kurum ve kuruluşları, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Sivil toplum kuruluşları, Organize sanayi bölgeleri, Küçük sanayi siteleri, Teknoloji geliştirme bölgeleri, Endüstri bölgeleri, İş geliştirme merkezleri (İŞGEM), Birlik ve kooperatifler ile Yukarıda adı geçen kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmeler
Önemli Notlar	<ul style="list-style-type: none"> Bir başvuru sahibi, Öncelik 1 için yapılan başvurularda ilgili takvim yılı içerisinde en fazla 4 (dört) proje için başvuruda bulunabilir ve en fazla 1 (bir) proje için destek alabilir. Öncelik 2 ve Öncelik 3 için yapılan başvurularda ilgili dönem içerisinde en fazla 1 (bir), ilgili takvim yılı içinde ise en fazla 4 (dört) proje için teknik destek başvurusunda bulunulabilir ve en fazla 2 (iki) proje için destek alınabilir. Aynı kurumun bir takvim yılı içerisinde, farklı önceliklerden başvurulmuş olsa dahi en fazla 2 projesi desteklenir. Başvurular sadece KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi) üzerinden yapılacaktır. Ajans talep etmedikçe, taahhütname dışında sözleşme aşamasına kadar Ajansa herhangi bir matbu evrak teslim edilmeyecektir. 	
Başvuru Sırasında Talep Edilen Belgeler	<ul style="list-style-type: none"> EK-B/Talep edilen teknik desteğin eğitim ve/veya danışmanlık içeriği (Faaliyetin uygulanması için yapılacak satın almada şartname yerine geçer.) Başvuru sahibinin yetkili karar organının teknik destek başvurusunda bulunmak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin/kişilerin de belirttiği kararın aslı (EK-C/Örnek 1) (söz konusu kararda başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişiler belirtilmediyse, bu kişilerin gösterildiği ve noterce onaylanmış imza sirküleri) Kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar dışında başvuruda bulunan kuruluşların (Vakıf, Dernek, Kooperatif, Birlik veya bunlara ait işletmeler vb.) tüzüğü veya kuruluş sözleşmesi, karar defterinde teknik destek programına başvuruya karar verildiğini gösterir belge Kamu kurum ve kuruluşları müstesna olmak üzere, başvuruda bulunan kuruluşun [son 3 (üç) ay içerisinde alınmış] faal olduğunu gösterir belge Faaliyette ortak bir kurum/kuruluş yer alıyorsa, ortak kurum/kuruluşun yetkili karar organının, ilgili teknik destek başvurusuna ortak olmak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin/kişilerin de belirtildiği kararı (EK-C/Örnek 2) 	

İÇİNDEKİLER

TANIMLAR SÖZLÜĞÜ	4
1. TEKNİK DESTEK PROGRAMI	6
1.1. Giriş	6
1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri	6
1.3. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	7
2. TEKNİK DESTEK PROGRAMINA İLİŞKİN KURALLAR	8
2.1. Uygunluk Kriterleri	8
2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	8
2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	10
2.1.3. Projelerin Uygunluğu	10
2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu ve Eş Finansman	12
2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	12
2.2.1. Teknik Destek Talep Formu ve Diğer Belgeler	12
2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	13
2.2.3. Başvuru ve Değerlendirme Dönemleri	14
2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	14
3. PROGRAM PERFORMANS GÖSTERGELERİ	18
4. ÖNEMLİ NOTLAR:.....	18
5. EKLER	19

TANIMLAR SÖZLÜĞÜ

Ajans: T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri açıklayan rehber belge

Başvuru Sahibi: Teknik destek almak üzere Ajansa proje başvurusunda bulunan kurum / kuruluşlar

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanmış 2014-2023 TR42 Doğu Marmara Bölge Planı

Değerlendirme Komisyonu: Genel sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulan Ajansa sunulan projelerin ön incelemesi ile nihai değerlendirmesini gerçekleştiren komisyon

Görünürlük: Yararlanıcının, teknik destek faaliyetlerinde Ajansın sağladığı desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı genel koordinasyonunu görünür kılması ve tanıtması

İzleme: Ajansın desteklediği program, proje ve faaliyetlerin öngörülen amaç ve hedeflere ulaşması amacıyla, düzenli ve sürekli olarak veri toplanması, uygulamaya ilişkin risklerin önceden tespit edilerek düzeltici ve önleyici tedbirlerin alınması, uygulama performansının takip edilmesi ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesine imkân verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyeti

KAYS: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

Menfaat İlişkisi: Proje veya faaliyetin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durum

Nihai Rapor: Proje Uygulama Rehberi'nde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan rapor

Program: 2019 Yılı Teknik Destek Programı

Proje: Teknik destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü

Proje Ortağı / Ortakları: Teknik destek kapsamında faaliyetlerin hazırlanması ve yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan ve bu rehberde gösterilen ortaklık beyannamesini imzalayan ve bu rehberde başvuru sahibi olma şartını sağlayan kurum / kuruluşlar

Proje Uygulama Rehberi: Ajanslarla karşılıklı etkileşim hâlinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje veya faaliyet uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlülüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve ekleri

Sıkça Sorulan Sorular (SSS): Teknik Destek dönemi içerisinde potansiyel başvuru sahiplerinin bilgi talepleri doğrultusunda hazırlanan ve cevaplarıyla birlikte Ajansın internet sayfasında yayımlanan liste

Sonuç Odaklı Program (SOP): Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nde belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği hâlinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) program

Sözleşme: Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri

Sözleşme Makamı: Yararlanıcı ile sözleşme imzalamaya yetkili kurum / kuruluş (T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı)

Takvim Yılı: 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasındaki süre

Teknik Destek: Ajans tarafından, bu rehberde başvuru sahibi olma şartını sağlayan kurum / kuruluşların kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle öz kaynakları ile karşılayamadığı, bölgesel gelişme çalışmalarına katkı sağlayacak eğitim ve danışmanlık taleplerine tahsis edilen destek türü

Temsil ve İlzama Yetkili Kişi: Kurum, kuruluş ya da işletmeyi mali, hukuki, ticari ve idari konularda üçüncü kişilere karşı doğrudan tabi olunan mevzuat veya kuruluş / ana sözleşmesi veya bunların yetkili kıldığı organca alınan; tutar, süre, imza ve konu ile sınırlandırabilecek karar gereğince muteber bir yükümlülük, taahhüt ve borç altına sokabilecek hukuki tasarruf yetkisine sahip kişi/kişiler

TR42 Düzey 2 Bölgesi: Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerinden oluşan bölge

Usulsüzlük: Proje uygulama sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hileli ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bu yönetmeliği tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışlar

Yararlanıcı: Program kapsamında Ajanstan destek almaya hak kazanan başvuru sahibi

1. TEKNİK DESTEK PROGRAMI

1.1. Giriş

Teknik Destek mekanizması, bu rehberde tanımlı başvuru koşullarını karşılayan kurumların-kuruluşların, kalkınma odaklı çalışmalara aktif katılımını temin etmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Bu kapsamda, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, 2019 yılı Teknik Destek Programı ile Bölgemizdeki başvuru koşullarını haiz kurumların-kuruluşların 2014-2023 Doğu Marmara Bölge Planı'nda belirlenen hedef ve stratejilere katkı sağlayabilecek plan, proje ve kestirimlerine; uluslararası alanda iş birlikleri geliştirmeye yönelik faaliyetlerine eğitim ve danışmanlık desteği tahsis edecektir.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, bu destek programının **sözleşme makamıdır ve programın uygulanması, izlenmesi, denetlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur.**

1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri

Teknik Destek Programı'nın genel amacı; TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde faaliyet gösteren yerel aktörlerin bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan, çalışmalarına destek sağlamaktır.

Bu amaçtan hareketle, bölgemizin kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek üzere Bölge Planımızla uyumlu, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedeflerimizi ortaya koymak üzere Ajansımızca, orta vadeli alt program, proje ve faaliyetlerimizi içeren Sonuç Odaklı Programlar (SOP) tasarlanmıştır. Bu kapsamda, 2019 yılında çalışmaları sürecektir olan Sonuç Odaklı Programlar aşağıdaki gibidir:

- Akıllı İhtisaslaşma Sonuç Odaklı Programı ve Kümelenme Yönetimlerinde Mükemmeliyet
- İmalat Sanayiine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Turizm Sonuç Odaklı Programı

Akıllı İhtisaslaşma Sonuç Odaklı Programı ve Kümelenme Yönetimlerinde Mükemmeliyet Sonuç Odaklı Programı

Akıllı İhtisaslaşma ve Kümelenme Yönetimlerinde Mükemmeliyet Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı; "bölgesel kalkınma için öncelikli sektör ve temalarda yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve kümelenmelerin bu süreçlerde başat aktör olarak aktif rol almalarını sağlamak"tır. Özel amaçlar:

- Odak alanlara ilişkin ajans ve ilgili paydaşlar nezdinde müdahale alanlarının nitelikli şekilde tanımlanması,
- Bölgedeki işletmelerin Ar-Ge ve inovasyon kapasitelerinin artırılması için inovasyon yönetimi süreçlerinin kurumsallaştırılması,
- Üretim ve hizmetlerde teknoloji ve bilgi düzeyini arttırıcı faaliyetlerin geliştirilmesi,
- İhtisas alanlarda eksikliği duyulan kilit teknolojilerin tespiti ve dış yatırımlarla değer zincirlerine eklenmesinin sağlanması,
- Bölge ölçeğinde dünya standartlarında kümelenmeler oluşturulması.

İmalat Sanayiine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

Programın genel amacı, "TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde iş gücü piyasasının ihtiyacı olan nitelikli istihdamı sağlamak üzere kurumsal ve fiziksel altyapının geliştirilmesine katkı sağlamak"tır. Bu genel amaca yönelik özel amaçlar ise şu şekilde belirtilmiştir:

- Mesleki eğitim programlarındaki alan ve dallarının, iş gücü piyasası analizleri ile sektörel dağılım arasındaki uyum gözetilerek yapılandırılması,
- Mesleki eğitim programlarının ulusal meslek standartları ve yeterliliklerine göre güncellenmesi ve eğitim kalitesinde uluslararası standartlara uyumun gözetilmesi
- Mesleki eğitimde okul ortamının iyileştirilmesi ve sektörle uyumlu atölye modellerinin geliştirilmesi,
- İş yeri eğitimlerinin etkinliği ve verimliliğinin artırılması,
- Mesleki eğitimdeki algı ve imajın iyileştirilmesi.

Turizm Sonuç Odaklı Programı

Turizm Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı "bölgede öne çıkan destinasyonlarda kültürel ve doğal varlıkları koruyarak turizm gelirini artırmak"tır. Bu genel amaca ulaşmak üzere aşağıdaki özel amaçlar belirlenmiştir:

- Turizmde yönetimi destinasyon odaklı olarak gerçekleştirmek
- Tanıtım faaliyetlerini hedef pazar odaklı, bütüncül ve tematik olarak gerçekleştirmek
- Turistik tesislerde kalış süresini artırıcı yan aktivitelerin yaygınlaşmasını sağlamak
- Yerel seyahat acentelerinin kapasitesini geliştirmek

Teknik Destek Programı'nın **öncelikleri**, Ajansımızın orta vadeli kalkınma gündemini ortaya koyan SOP'ların hedefleri doğrultusunda aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

Öncelik 1	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı 2019 Yılı Çalışma Programı içerisinde belirtilen öncelikler arasında bulunan: <ul style="list-style-type: none"> • Bölgede ürün bazında üretim yapısı, üretime geçilebilecek ürünlerin tespiti ve bu ürünlerin yeni hedef pazarlara açılmasına yönelik çalışmalar, • Bölgede inovasyon ekosisteminin oluşturulması, inovasyon yönetimi becerilerinin ölçülmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar, kapsamında özel sektörün niteliğinin geliştirilmesine yönelik, güçlü bir ihtiyaç analizi yapılmış, asgari 10 işletmeyi kapsayan danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi
Öncelik 2	2019 Yılı Çalışma Programı'nda yer alan Sonuç Odaklı Programların genel ve özel amaçlarına doğrudan katkı sağlayacak şekilde, kurumsal kapasiteyi güçlendirecek, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlayacak eğitim ve danışmanlık faaliyetleri
Öncelik 3	Sonuç Odaklı Programlar dışında kalan konularda; <ul style="list-style-type: none"> • Ulusal, bölgesel ve yerel plan/programlar ile uyumlu, yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek alanlarda kurumsal kapasitenin artırılması, program ve proje hazırlanması, • Bölgemizde dezavantajlı gruba giren kadın, çocuk ve genç nüfusun ihtiyaç ve taleplerine uygun yenilikçi hizmetlerin/çözümlerin geliştirilmesi, amaçlarına yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri

ÖNEMLİ NOT: Yapılacak teknik destek başvuruları kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin yukarıda belirtilen önceliklerden **sadece 1 tanesi** ile eşleştirilmesi, **eşleştirilen önceliğin başvuru formunda açıkça belirtilmesi** gerekmektedir.

1.3. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek faaliyetler için tahsis edilen kaynak tutarı **1.100.000 TL**'dir.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, bu Program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Program kapsamında yararlanıcı kuruluşa herhangi bir doğrudan mali destek verilmeyecektir. Teknik destek, Ajans uzmanlarınca veya hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilecektir. Teknik desteğin hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmesi hâlinde Ajansa toplam maliyeti, belirlenen öncelikler bazında (KDV dâhil tutar olarak) aşağıdaki tabloda belirtilmektedir:

Bütçe	Öncelik 1	Öncelik 2	Öncelik 3
Faaliyet Bütçesi (KDV Dâhil)	90.000 TL	20.000 TL	15.000 TL
Öncelik Bütçesi (KDV Dâhil)	850.000 TL		250.000 TL

2. TEKNİK DESTEK PROGRAMINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde yer alan; Teknik Destek Programı kapsamında sunulan başvuruların alınması, desteklenecek faaliyetlerin seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru sahipleri, başvuruda buldukları andan itibaren bu yönetmelik hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, destek programını sürecin herhangi bir aşamasında iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Yararlanıcı kurumun, Ajans tarafından sağlanan teknik destek kapsamında doğrudan gelir elde etmesi mümkün değildir. Yararlanıcının bu hükme rağmen böyle bir gelir elde ettiğinin tespiti durumunda, ilgili gelir Ajansa aktarılır.

Program kapsamında sunulan başvurulara ait tüm belgeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda bu belgelerde yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek başvurulara yönelik üç temel uygunluk kriteri söz konusudur:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Teknik destek sağlanacak faaliyetlerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

Ajans tarafından sağlanacak teknik destekten yararlanabilmek için bu kriterlerin **tamamının** eksiksiz olarak yerine getirilmesi zorunludur.

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Teknik Destek Programı kapsamında uygun başvuru sahipleri şunlardır:

Öncelik 1	Öncelik 2 - Öncelik 3
<ul style="list-style-type: none"> Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, - Ticaret ve Sanayi Odaları Organize Sanayi Bölgeleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yerel Yönetimler ve mahalli idare birlikleri, Üniversiteler, meslek okulları, araştırma enstitüleri, Kamu Kurum ve Kuruluşları, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Teknoparklar, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM), Birlik ve Kooperatifler ile Yukarıda adı geçen kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmeler.
Program döneminde yalnızca 1 (bir) kez destek alabilir.	Farklı dönemlerde olmak şartıyla toplamda en fazla 2 (iki) kez destek alabilir.

Teknik Destek Programı'na yapacağınız başvurunuzu hazırlamadan önce uygun başvuru sahibi olup olmadığınızı kontrol ediniz. Uygun başvuru sahiplerine ilişkin ayrıntılı tablo **Ek-D'**de yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği 32. ve 33. maddelerine göre, yukarıda belirtilen istisnalar haricinde kâr amacı güden kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişiler, başvuru sahibi veya ortağı olarak teknik destek talebinde bulunamazlar.

Destek almaya hak kazanabilmek için başvuru sahipleri aşağıda belirtilen koşulların **tümüne** uymalıdır:

- Tüzel kişiliği haiz olması (Kamu kurum ve kuruluşları ve bunlara bağlı birimler için bu şart aranmaz),
- Teknik destek konusunun başvuru sahibi kurum / kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde (Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova) kayıtlı olması veya merkez ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması veya görev alanlarındaki kamu hizmetini bölgede yürütüyor olmaları,
- Teknik destek başvuru sürecinden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi.

Ayrıca, başvuru sahipleri ve ortaklarının Teknik Destek Programı'ndan yararlanabilmeleri için aşağıdaki hâllerden herhangi biri kapsamında **bulunmaması** gerekir:

- Hukuki niteliği itibarıyla tabi olunması hâlinde, haklarında kesinleşmiş iflas kararı olanlar, tasfiye hâlinde olanlar, idareleri resmi makamlarca yasal temsilci yahut kayyuma devredilmiş, konkordato ilan etmiş, her hangi bir nedenle faaliyetleri askıya alınmış yahut cezaları ertelenmiş veya affa uğramış olsa dahi haklarında ceza mahkemelerince verilen tüzel kişilere özgü müeyyide kararları kesinleşmiş bulunanlar,
- Kamu kurum ve kuruluşları haricindeki başvuru sahiplerinin ortakları yahut yönetim ve denetim kurullarında yer alan şahıslar hakkında mesleklerini ifa ederken işledikleri bir suç nedeniyle kesinleşmiş yargı kararıyla hapis cezasına hükmedilenler,

- c) Kamu kurum ve kuruluşları haricindeki başvuru sahiplerinin ortakları yahut yönetim ve denetim kurullarında yer alan şahıslar bakımından, cezaları ertelenmiş yahut affa uğramış olsalar dahi “Haklarında Türk Ceza Kanunu’nun 4. kısmının 1. bölümünde yer alan “Kamu İdaresinin Güvenilirliğine Karşı Suçlar” başlığında sayılan suçlardan ceza aldıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı bulunanlar,
- d) Kamu kurum ve kuruluşları haricindeki başvuru sahiplerinin ortakları yahut yönetim ve denetim kurullarında yer alan şahıslar bakımından, cezaları ertelenmiş yahut affa uğramış olsalar dahi “haklarında, Türk Ceza Kanunu’nun 2. kısmının 10. bölümünde yer alan “Malvarlığına Karşı Suçlar” başlığında sayılanlar ve aynı kanunun 220. maddesinde yer alan “Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma” başlığında yer alan suçlardan ceza aldıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı bulunanlar,
- e) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülükleri uymayarak, sözleşmeyi ve diğer taahhütleri ihlal ettiği tespit edilenler,
- f) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar,
- g) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgilerin temin edilmesi sırasında gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar veya bu bilgileri temin edemeyenler,
- h) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Ajansı etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
- i) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisakı yahut bunlarla irtibatı olanlar.

Yukarıda madde (a), (c), (e), (f), (g) ve (h)’de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki 2 (iki) yıllık bir süre için geçerlidir. Madde (b) ve (d)’de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıllık bir süre için geçerlidir; madde (i)’de belirtilen durumlarda teklif çağrısına katılma yasağı süresizdir. Başvuru sahipleri, yukarıdaki (a)’dan (i)’ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerini “Teknik Destek Talep Formu”nda yer alan “Başvuru Sahibinin Beyanı” bölümünü imzalayarak teyit etmelidirler.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler.

Ortakların başvuru sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamaları ve teknik destek başvurusunun tasarım ve uygulama aşamalarında aktif olarak görev almaları gerekmektedir.

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. **Ek-A: Teknik Destek Talep Formu**’nda yer alan beyan formu, tüm ortakların yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından sağlanacak teknik destek kapsamında siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde başvuru sahibi ya da ortağı olamaz, faaliyetlerin uygulamasında yer alamaz.

2.1.3. Projelerin Uygunluğu

Süre

Ajans tarafından kendi personeli veya hizmet alımı yoluyla sağlanan her bir teknik desteğin uygulama süresi **sözleşme imzalandıktan sonra 3 (üç) aydır**. Talebin fazla olması, yoğunluk ve başka sebeplerden dolayı, onaylandığı hâlde 3 (üç) ay içerisinde gerçekleştirilemeyen teknik destek faaliyetlerinin uygulama süresi; Ajansın iş yükü, uzman profili ve çalışma programı göz önünde bulundurularak **en fazla 1 (bir) ay** süre ile uzatılabilir.

Yer

Ajans tarafından sağlanacak destekler temelde TR42 Düzey 2 Bölgesi (Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova) sınırları içerisinde gerçekleştirilmelidir. Ancak, amaçlarına uygunluğu gerekçelendirildiği durumlarda, özellikle ulusal ve uluslararası ilişkiler gerektiren bazı destekler bölge dışında da sağlanabilir.

Proje Konuları

Bu Program'ın amaç ve öncelikleri doğrultusunda aşağıda belirtilen faaliyetlere teknik destek sağlanacaktır:

- Danışmanlık sağlama,
- Program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama,
- Geçici uzman personel görevlendirme,
- Eğitim verme.

ÖNEMLİ NOT: Öncelik 1 kapsamında yapılacak başvurularda danışmanlık faaliyetinin asgari 10 işletmeyi kapsamı zorunludur.

ÖNEMLİ NOT 2: Proje başvurusu yapılırken dikkat edilmesi gerekenler:

- Programda belirtilen teknik destek proje konularından uygun olan faaliyet türü seçilmelidir.
- Seçilen proje konusuna uygun olarak Ek-B düzenlenirken Teknik Destek Programına hangi öncelik kapsamında başvuru yapıldığı açıkça belirtilmelidir.

Aşağıdaki eğitim başlıkları Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Sürekli Eğitim Merkezi kapsamında yer aldığı için Teknik Destek Programı kapsamında desteklenmeyecektir.

- Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi,
- Kalite Yönetim Sistemi Belgelendirme ve Eğitim Faaliyetleri,
- Dış Ticaret Eğitimleri,
- Stratejik Planlama Eğitimleri,
- İhale ve Satın Alma Mevzuatı Eğitimleri,
- Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Eğitimi,
- E-Devlet Hizmetleri Seminerleri,
- Çevre Mevzuatı ve Enerji Destekleri Eğitimleri,
- İletişim, Motivasyon, Bireysel Koçluk Eğitimi,
- Cihaz Kullanımı İle İlgili Eğitimler,
- İşletim Sistemleri ve Ofis Programları Eğitimleri (Windows, Word, Excel, PowerPoint vb.).
- STEM (STEAM) Eğitimleri,
- Robotik, Kodlama ve Arduino Eğitimleri.

Kurumsal kapasitenin ve hizmet kalitesinin geliştirilmesi için gerekli yazılım/modelleme/bilgisayar programı eğitimleri için başvuru sahibi kurumun ilgili programın lisansına sahip olması istenmektedir. Lisans için kanıtlayıcı belgelerin sunulması gerekmektedir.

Ayrıca, tüm başvurular her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi ve etnik içerikli faaliyetler ile
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler.

Teknik Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler

Bir başvuru sahibi, Öncelik 1 için yapılan başvurularda ilgili takvim yılı içerisinde en fazla 4 (dört) proje için başvuruda bulunabilir ve en fazla 1 (bir) proje için destek alabilir. Öncelik 2 ve Öncelik 3 için yapılan başvurularda ilgili dönem içerisinde en fazla 1 (bir), ilgili takvim yılı içinde ise en fazla 4 (dört) proje için teknik destek başvurusunda bulunulabilir ve en fazla 2 (iki) proje için destek alınabilir. **Aynı kurumun bir takvim yılı içerisinde, farklı önceliklerden başvurulmuş olsa dahi en fazla 2 (iki) projesi desteklenir.**

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu ve Eş Finansman

Teknik desteğin hizmet alımı yoluyla sağlanması hâlinde, sadece uzman giderleri (yol ve konaklama dâhil) hizmet alımı çerçevesinde Ajans tarafından karşılanır. Bu maliyetler haricinde yer alan tüm maliyetler uygun olmayan maliyetler kapsamındadır.

Teknik destek faaliyetlerinde yararlanıcı kuruluştan herhangi bir nakdi katkı talep edilmez. Ancak teknik destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışma materyalleri ile eğitim, çalıştay vb. çalışmaların organizasyonuna ait harcamalar ve gereklilikler yararlanıcı veya varsa ortağı tarafından karşılanır. Yararlanıcı kuruluşun veya ortağının teknik desteğin gerçekleştirilmesinde sağlayacağı bu tür aynı katkıların **Ek-A: Teknik Destek Talep Formu**'nda belirtilmesi gerekir.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Teknik Destek Talep Formu ve Diğer Belgeler

Başvurular, www.marka.org.tr internet adresinden temin edilecek elektronik başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru formu ve ekleri **Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)** üzerinden (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>) elektronik ortamda doldurulduktan sonra sırasıyla başvuru kapsamında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenir.

Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, teknik destek talep formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.

Bu başvuru rehberinde talep edilen belgeler ile başvuru projede yer alan faaliyetlerin gerektirdiği ve geçerli mevzuatın zorunlu kıldığı belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Talep formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya başvuru formundaki önemli bir tutarsızlık başvurunun **reddine neden olabilir.**

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Başvuru Sırasında Zorunlu Olarak Sisteme Yüklenmesi Gereken Destekleyici Belgeler

Başvurular, aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte yapılmalıdır. Bu belgeler başvuru sırasında elektronik sisteme yüklenecek ve daha sonra destek almaya hak kazanan başvuru sahiplerinden başvuru formu ve ekleri ile birlikte aslı veya onaylı olarak sunulması gereken belgelerdir.

Başvurular sadece sistem üzerinden yapılacaktır. Ajans talep etmedikçe, taahhütname dışında sözleşme aşamasına kadar Ajansa herhangi bir matbu evrak teslim edilmeyecektir.

Başvurular, **Ek-A: Teknik Destek Talep Formu** ile birlikte aşağıdaki destekleyici belgelerle birlikte sunulmalıdır:

1. Ek-B: Talep edilen teknik desteğin eğitim ve/veya danışmanlık içeriği (Faaliyetin uygulanması için yapılacak satın almada şartname yerine geçer.)
2. Başvuru sahibinin yetkili karar organının teknik destek başvurusunda bulunmak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin / kişilerin de belirtildiği kararın aslı (**Ek-C / Örnek 1**) (söz konusu kararda başvuru sahibini temsil ve ilzama yetkili kişiler belirtilmediyse, bu kişilerin gösterildiği ve noterce onaylanmış imza sirküleri)
3. Kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar dışında başvuruda bulunan kuruluşların (Vakıf, Dernek, Kooperatif, Birlik veya bunlara ait işletmeler vb.) tüzüğü veya kuruluş sözleşmesi, karar defterinde teknik destek programına başvuruya karar verildiğini gösterir belge
4. Kamu kurum ve kuruluşları müstesna olmak üzere, başvuruda bulunan kuruluşun (son 3 (üç) ay içerisinde alınmış) faal olduğunu gösterir belge
5. Faaliyette ortak bir kurum / kuruluş yer alıyorsa, ortak kurum / kuruluşun yetkili karar organının, ilgili teknik destek başvurusuna ortak olmak için aldığı ve belgeleri imzalama yetkisi olan kişinin/kişilerin de belirtildiği kararı (**Ek-C / Örnek 2**)

2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Başvurular, www.marka.org.tr adresinden de ulaşılabilecek <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr> bağlantısı üzerinden yapılmalıdır. Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminden (KAYS) kullanıcı adı ve şifre alınarak başvurular gerçekleştirilmelidir. KAYS üzerinden teknik destek talep formu doldurulduktan sonra ilgili destekleyici belgeler KAYS'a yüklenecektir.

Kalkınma Ajansları Yönetim Modülü (KAYS) sistemine, başvuru sahibi kurumu/kuruluşu temsil eden görevli, "başvuru sahibi kullanıcı" rolüyle T.C. kimlik numarası ve kimlik bilgilerini girerek kayıt yaptırır; sistem üzerinde kullanıcı adı ve şifre oluşturur. Kayıt işlemi sırasında, başvuru sahibi tarafından sisteme tanımlanan elektronik posta adresine bir onay kodu gönderilir. Başvuru sahibi elektronik sisteme ilk girişinde bu onay kodunu kullanacağından, kayıt aşamasında verilen elektronik posta adresinin doğru ve güncel olması önemlidir. Ayrıca, onay kodunun gönderilmesinde sıkıntı ile karşılaşıyorsanız elektronik posta adresinizin gereksiz (spam) mail kutusunu kontrol etmeyi unutmayınız veya kayıt yaptırılan sayfada yer alan "onay kodunu yeniden gönder" butonuna tıklayınız.

Kayıt işlemi tamamlandıktan sonra, proje teklifiniz ile ilgili elektronik sistemde istenilen bilgileri eksiksiz doldurunuz. Proje teklifiniz ile ilgili sisteme girdiğiniz bilgileri başvurunuzu tamamladığınız sürece güncellemeniz mümkündür. Proje teklifi güncelleme menüsünde yer alan "başvuru tamamla" adımı seçildikten sonra proje teklifiniz üzerinde herhangi bir değişiklik yapma imkânı bulunmamaktadır.

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. **Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hâllerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak Ajansın aşağıdaki adreslerinden birine elden teslim edilir.**

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI
Yenişehir Mah. Demokrasi Bulvarı No: 72 / A
İzmit / KOCAELİ

KOCAELİ YATIRIM DESTEK OFİSİ - GEBZE İRTİBAT BÜROSU
Gebze Ticaret Odası (6.Kat)
Güzeller Mah. Kavak Cad. No: 3
Gebze / KOCAELİ

SAKARYA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası
Sakarya Mah. No: 19
Arifiye / SAKARYA

DÜZCE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Kültür Mah. Süleyman Kuyumcu Cad. No: 11 / 4
Merkez / DÜZCE

BOLU YATIRIM DESTEK OFİSİ

Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
Borazanlar Mah. D100 Karayolu Cad. No: 42
Merkez / BOLU

YALOVA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Fatih Cad. Hürriyet Sok. No: 22 / 3
Merkez / YALOVA

2.2.3. Başvuru ve Değerlendirme Dönemleri

Teknik Destek Programı aşağıdaki zaman takvimi doğrultusunda uygulanacaktır. Başvurular iki aylık dönemler hâlinde değerlendirilecektir. Başarılı bulunan projelere sağlanacak desteğin, program bütçesi sınırına ulaşması durumunda söz konusu son başvuru tarihi beklenmeksizin Teknik Destek Programı sonlandırılacak ve Ajans web sitesinden duyurulacaktır. Ajans ayrıca gerekli gördüğü her durumda programı sonlandırma hakkını saklı tutar.

Teknik Destek Başvuru Dönemleri:

BAŞVURU DÖNEMLERİ	SON BAŞVURU TARİHİ
OCAK-ŞUBAT	28 ŞUBAT 2019
MART-NİSAN	30 NİSAN 2019
MAYIS-HAZİRAN	28 HAZİRAN 2019
TEMMUZ-AĞUSTOS	29 AĞUSTOS 2019
EYLÜL-EKİM	31 EKİM 2019
KASIM-ARALIK	31 ARALIK 2019

Her teknik destek dönemi ilk ayın ilk iş gününde başlar ve ikinci ayın son iş gününde kapanır.

Başvuruların ait olduğu teknik destek dönemi için taahhütnamenin; e-imza ile imzalandığı, e-imza ile imzalanmadığı hâllerde ise başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden Ajansa teslim edildiği tarihi esas alınır.

Projeler, ait oldukları teknik destek dönemini takip eden ayın ilk 10 (on) gününde değerlendirilir. 10. (onuncu) günün tatil günlerinden birine denk gelmesi hâlinde, değerlendirme sonuçları takip eden ilk iş gününde saat 17.00'ye kadar açıklanır.

2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı; teklif çağrısının referans numarasını belirterek, aşağıdaki e-posta adresine veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

e-posta adresi : teknikdestek@marka.org.tr

Faks : 0 262 332 01 45

Rehberde cevabı yer almayan soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden itibaren 10 gün içerisinde aşağıdaki adreste yayınlanacaktır:

www.marka.org.tr

Tüm potansiyel başvuru sahiplerine eşit davranılacak, bir başvuru sahibine sağlanan bilgi "Sıkça Sorulan Sorular (SSS)" aracılığıyla diğer başvuru sahiplerine de sunulacaktır.

Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve başvuru rehberinde yer almayan hiçbir bilgi başvuru sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımaz.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Belirlenen usullere uygun şekilde hazırlanarak Ajansa sunulan her bir proje teklifi, genel sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulacak **en az üç kişilik** bir değerlendirme komisyonu tarafından değerlendirilir. Değerlendirme komisyonunun çalışma esas ve usulleri, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu'nda belirlenen hususlar çerçevesinde Ajans tarafından belirlenir.

Değerlendirme; **(1) Ön İnceleme** ve **(2) Teknik ve Nihai Değerlendirme** olmak üzere iki aşamalıdır.

(1) Ön İnceleme

Bu aşamada teknik destek başvurusunun, idari uygunluğu kontrol edilecektir. Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki aşamalarına alınacaktır.

Başvurunuzu Yapmadan Önce Aşağıdaki Kriterleri Yerine Getirdiğinizi Kontrol Ediniz ve Bütün Kutucukların Doldurulduğundan Emin Olunuz!	Başvuru sahibi dolduracaktır.	Ajans tarafından doldurulacaktır.	
	☒	☒	☒
KRİTERLER	Kontrol	Evet	Hayır
1. Başvuru sahibi ve ortakları uygundur.			
2. Proje konusu uygun ve başvuru yapılan öncelik açıkça belirtilmiştir.			
3. Teknik Destek Talep Formu (Ek-A) elektronik sistem üzerinden eksiksiz olarak doldurulmuştur.			
4. Başvuru sahipleri, proje ortakları ve proje faaliyetlerine göre uygun düşen destekleyici belgeler sisteme eksiksiz yüklenmiştir.			
5. Başvuru sahibi e-taahhünamesi ya da ıslak imzalı taahhünamesi uygun şekilde sunulmuştur.			
6. Başvuru formunda yer alan ortaklık beyannamesi varsa her bir proje ortağı için proje ortağının yetkili temsilcisi tarafından imzalanmıştır.			

(2) Nihai Değerlendirme

Sunulan başvurular, aşağıda yer alan değerlendirme tablosundaki kıstaslara göre değerlendirilecektir.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. Başvuru, teknik destek kapsamında desteklenecek alanlarla ne kadar ilgili?	30
2. Teknik destek başvurusu, diğer uygulanan/uygulanacak programlarla karşılaştırıldığında katma değer yaratacak unsurlar içeriyor mu?	30
3. İhtiyaçlar ve sorunlar ne kadar doğru bir şekilde tanımlanmış?	20
4. Başvurunun beklenen sonuçlarının, hedef gruplar üzerinde sürdürülebilir bir etkisi var mı? Çarpan etkileri olacak mı?	20

Sonuç Odaklı Programlara ve talep edilen eğitim içeriğiyle ilgili sektörel-alan bazlı rapor ve planlama çalışmalarına atıf yapılarak ilgililik kurgulanmalıdır.

Teknik destek başvurularının destek almaya hak kazanabilmesi için toplamda en az **65 (altmış beş)** puan alması zorunludur. Ön koşul olarak "Değerlendirme Tablosunun" 1. bölümünden (İlgililik) 30 (otuz) puan üzerinden en az 20 (yirmi) puan alma şartı aranır.

Başarılı başvurular, en yüksek puanı alandan başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen programın toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başvurular, "İlgililik" bölümünden alınan puanın yüksekliğine göre, bu puanlar da eşit ise başvuru tarihi ve saatine göre erken başvurudan başlayarak sıralanır.

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvuru sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname son başvuru tarihinden sonra alınmıştır.
- Başvuru eksiktir veya belirtilen idari koşullara uygun değildir.
- Başvuru sahibi veya ortaklarından biri veya birkaçı uygun değildir.
- Başvuru konusu uygun değildir (örneğin teklif edilen konunun program kapsamında olmaması, faaliyetin izin verilen azami süreyi aşması, teknik desteğin hizmet alımı yoluyla sağlanması hâlinde azami destek miktarını aşması).
- Başvuru, seçilmiş olan diğer başvurulara göre daha az puan almıştır.
- Ön inceleme aşamasında talep edilen destekleyici belgelerin biri veya birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da başvuruya destek vermeme kararı nihaidir.

2.5.Faaliyet Uygulama Koşulları

Satın Alma İşlemleri

Desteklenecek projeler için satın alma süreci, yararlanıcıların başvuru aşamasında sunduğu **Ek-B: Eğitim ve/veya Danışmanlık İçeriği** esas alınarak Ajans eliyle yürütülür. Satın alma sürecinde hazırlanacak "şartname" başvuru sahibinin verdiği bilgiler esas alınarak hazırlanacağından ve satın alma süreci tamamlandıktan sonra hizmet sağlayıcının değiştirilmesi mümkün olmadığından, başvuru sırasında yararlanıcı tarafından eğitim ve/veya danışmanlık içeriği ve eğiticilerde aranan temel şartlar tam ve net olarak ifade edilmelidir. Ajans, başvuru sırasındaki bilgiler esas alınarak tamamlanacak satın alma sürecinin ardından verilecek eğitim ve/veya danışmanlığa ait sorumluluk kabul etmez. Bu nedenle eğitim ve/veya danışmanlık içeriği ile yüklenicinin/yüklenicilerin seçim kriterlerinin açık/anlaşılır/gerçekçi hazırlanması satın alma sürecinin sağlıklı yürütülmesi ve alınacak hizmetin kalitesi için önemlidir. Ek-B doğrultusunda yapılacak piyasa araştırmasının sonunda fiyat ve teknik yeterlilik açısından en uygun teklifi veren istekli, yüklenici olarak seçilir. Ajansın satın alma kararı nihaidir.

Hedeflerin Gerçekleştirilememesi

Yararlanıcının beyan ettiği faaliyetlerini yerine getirmemesi hâlinde Ajans, uzman desteğinin maliyetinin ve/veya teknik desteğin hizmet alımı yoluyla sağlanmış olması hâlinde, o zamana kadar bu hizmet kapsamında ödenen tutarların tamamen ya da kısmen yararlanıcı tarafından karşılanmasını talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, faaliyetlerin uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya teknik desteğin taahhünameye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti hâllerinde Ajans, desteği durdurabilir ve/veya buna ilişkin mevzuatta ve taahhünameye belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Faaliyetin Değiştirilmesi

Yararlanıcıların teknik destek faaliyetlerini beyan ettiği doğrultuda uygulaması ve tüm proje sürecini Ajansın bilgisi dâhilinde yürütmesi esastır. Ancak, desteğin uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek, önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise faaliyet tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya teknik destek uygulamasının tamamı veya bir kısmı askıya alınabilir. Bu koşullarda, **Ajansın bilgisi ve onayı dışında** herhangi bir değişiklik yapılması hâlinde; Ajansın, uygun göreceği tedbirleri alma ve yararlanıcıya başvuru yasağı uygulama hakkı saklıdır.

Raporlar

Yararlanıcı, teknik destek faaliyetinin tamamlanmasını müteakip **en geç 30 (otuz) gün** içerisinde nihai raporunu Ajansa sunar. Nihai rapor, projenin ne ölçüde başarılı yürütüldüğünün en önemli kontrol aracıdır. Nihai raporda istenilen bilgilerin eksik ve yüzeysel olarak aktarılması projenin iyi yönetilmediği şeklinde bir algılamaya sebep olabileceği gibi, Ajans tarafından nihai raporun yenilenmesi istenebilir.

Teknik Desteğe Ait Kayıtlar

Yararlanıcı, teknik destek faaliyetlerinin uygulanmasına dair tüm kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar, nihai raporun Ajansa teslimini izleyen **10 (on) yıl** süreyle saklanmalıdır.

İzleme ve Denetim

Ajans projelerin sağlıklı yürütülmesini teminen izleme ziyaret(ler)i ve denetimler yapar. Yararlanıcı, Ajansın izleme ve denetim faaliyetlerinde, uygulama ve yönetim mekânlarına erişimi zorlaştırmamakla yahut engellemekle ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmakla yükümlüdür.

Tanıtım ve Görünürlük

Yararlanıcılar ve ortakları, teknik destek faaliyetlerinde Ajansın sağladığı desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde yer alan “Tanıtım ve Görünürlük Rehberine” uygun olarak gerekli önlemleri alır.

3. PROGRAM PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Projenizin potansiyel performans göstergeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Gösterge	Birimi
Eğitim Sayısı	Adet
Eğitim Süresi	Saat
Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi
Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın	Kişi
Basılan Yayın Sayısı kitap, rapor, yayın, araştırma, etüt vb.	Adet
Hazırlanan Fizibilite Raporu ve Eylem Planı Sayısı	Adet
Danışmanlık Hizmetinin Süresi	Saat
Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi
Danışmanlık Hizmeti Alan Kurum Sayısı	Adet

4. ÖNEMLİ NOTLAR:

- **Bütçe:**
Öncelik 1 için 90.000 TL’yi,
Öncelik 2 için 20.000 TL’yi,
Öncelik 3 için 15.000 TL’yi aşamaz.
- **Uygun Olmayan Proje Konuları:**
Teknik Destek Sağlanacak Faaliyetlerin Uygunluğu başlığında yer alan uygun olmayan proje konuları desteklenmeyecektir.
- **Eğitim ve/veya Danışmanlık İçeriği (Ek-B):**
Proje kapsamında talep edilen eğitim veya danışmanlık içeriğinin detaylı olarak anlatılacağı ve hangi öncelik kapsamında başvuru yapıldığını ifade eden belgedir.
- **Uygulama Süresi:**
Ajans tarafından Teknik Destek Programı çerçevesinde destek sağlanacak her bir faaliyetin uygulama süresi Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan sözleşme tarihi itibarıyla en fazla 3 (üç) aydır.

- **Başvuru Sayısı:**
Bir başvuru sahibi, ilgili dönem içerisinde en fazla 1 (bir), ilgili yıl içerisinde ise en fazla 4 (dört) faaliyet için teknik destek başvurusunda bulunabilir ve en fazla 2 (iki) destek alabilir.
- **Elektronik Başvuru:**
Başvurular elektronik ortamda kullanıcı adı ve şifre alınarak yapılacaktır.
- **Başvuru Şekli:**
Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hâllerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden Ajansa elden teslim edilir.

5. EKLER

Doldurulması Gereken Ekler

EK-A : Teknik Destek Talep Formu (KAYS üzerinden doldurulacaktır)

EK-B : Eğitim ve/veya Danışmanlık İçeriği

EK-C : Destekleyici Belgeler (Örnek metinler mevcuttur.)

Bilgilendirici Belgeler

EK-D : Uygun Başvuru Sahipleri Ayrıntılı Tablo

EĞİTİM / DANIŞMANLIK HİZMETİNİN TANIMI

Programın Adı	TR42/18/TD Teknik Destek Programı
Proje Kodu	(Boş bırakılacaktır.)
Başvuru Sahibi	Metin girmek için burayı tıklayın.
Başvuru Dönemi	Bir öge seçin.

1. Program kapsamında başvuru yapacağınız öncelik türünü belirtiniz:

Bir öge seçin.

2. Proje kapsamında talep edilen eğitim faaliyetinin içeriği:

Metin girmek için burayı tıklayın.

3. Eğitim müfredatını içeren detaylı program:

Eğitim Günü*	Saat**	Eğitim Yeri	Eğitim Tarihleri***	Eğitim Konuları (Detaylı olarak yazılacaktır.)
1.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
2.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
3.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
4.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
5.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
6.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
7.Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.
8. Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklayın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklayın.

9. Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklatın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklatın.
10. Gün Bir öge seçin.	Bir öge seçin. saat	Metin girmek için burayı tıklatın.	.../.../2019	Metin girmek için burayı tıklatın.

* Eğitimin kurgulandığı gün sayısı kadar tabloda seçim yapınız. İlgili eğitim gününün hafta içi mi hafta sonu mu yapılacağını belirtiniz. (Daha fazla gün içeren bir tabloya ihtiyaç duyuyorsanız lütfen Ajans ile iletişime geçiniz.)

** İlgili günde kaç saat eğitim verileceğine tekabül eder.

*** Bu sütun başvuru aşaması için bilgilendirme amaçlıdır. Eğitim tarihleri başarılı projeler için satın alma sürecinde belirlenecektir.

4. Eğitime katılacak kişi sayısı:

Metin girmek için burayı tıklatın.

5. Eğitimcide aranan şartlar:

Metin girmek için burayı tıklatın.

6. Eğitimcide aranan referanslar:

Metin girmek için burayı tıklatın.

7. Proje kapsamında talep edilen danışmanlık faaliyetinin içeriği:

Metin girmek için burayı tıklatın.

8. Danışmanlık hizmeti sağlayacak firma/uzmanda aranan şartlar:

Metin girmek için burayı tıklatın.

9. Danışmanlık hizmeti sağlayacak firma/uzmanda aranan referanslar:

Metin girmek için burayı tıklatın.

Önemli Not:

- Teknik destek kapsamında eğitim ve/veya danışmanlıkla ilgili uzman masrafları dışında herhangi bir maliyet uygun maliyet değildir. Eğitim süresince kullanılacak malzemenin, ekipmanın, eğitim yerinin, eğitime katılacak kişilerin, eğitim esnasında yapılması düşünülen ikramların organizasyonu ve diğer tüm yan giderler başvuru sahibi kurumun sorumluluğundadır. Ajansın bu konuda hiçbir yükümlülüğü yoktur.
- Başvuru aşamasında sunulan "Ek-B: Eğitim ve/veya Danışmanlık İçeriği" projenin destek almaya hak kazanması hâlinde "şartname" yerine geçer. Ajans bu şartname doğrultusunda satın alma sürecini yürütür. Satın almaya dair Ajansın kararı nihaidir.
- Proje faaliyetlerinin verimli geçmesi ve uygulamada herhangi bir uyuşmazlık yaşanmaması için, Ajansın satın alma kararını taraflara bildirmesinden itibaren üç iş günü içinde yüklenici ile yararlanıcı içerik ve uygulama takvimi üzerinde mutabakat sağlar. Nihai içerik ve uygulama takvimi yüklenici ile Ajans arasında yapılacak sözleşmeye derç edilir. Ajansa sunulan nihai içerik ve uygulama takvimi üzerinde, **Ajansın bilgisi ve onayı dışında** herhangi bir değişiklik yapılması hâlinde; Ajansın, uygun göreceği tedbirleri alma ve yararlanıcıya başvuru yasağı uygulama hakkı saklıdır.
- Proje faaliyetleri, Ajans ile yüklenici arasında yapılacak sözleşmenin tarihinden itibaren 3 (üç) ay içinde tamamlanmalıdır. Yararlanıcı, teknik destek faaliyetinin tamamlanmasını müteakip **en geç 30 (otuz) gün** içerisinde nihai raporunu Ajansa sunmalıdır. Nihai raporunu zamanında teslim etmeyen kurumlar bir sonraki Teknik Destek Programından faydalanamayacaktır.

**TEKNİK DESTEK PROGRAMI
DESTEKLEYİCİ BELGE ÖRNEKLERİ**

Teknik Destek Programı kapsamında Ajansımıza sunulması gereken destekleyici belgelerden bazılarına ilişkin örnekler, potansiyel başvuru sahiplerinin çalışmalarını kolaylaştırmak ve sunulan belgelerin içeriklerinin talep edilen hususları içermesini sağlamak amacıyla başvuru rehberine ek olarak sunulmaktadır. Başvuru sahipleri bu örnekleri birebir kullanabilecekleri gibi, içeriklerini kullanmak kaydıyla farklı şekillerde de destekleyici belgelerini sunabileceklerdir.

Başvuru sahiplerinin yetkili organları tarafından (Meclisler, Yönetim Kurulu vb.) karar alınmasının gerekmesi durumunda örnek olarak verilmiş olan metinlerin içeriklerinden yararlanılarak karar metinlerinin şekillendirilmesi mümkün olacaktır.

Ek-C / Başvuru Sahibi için Beyan (Örnek 1)

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI GENEL SEKRETERLİĞİNE

Ajansınız tarafından yürütülmekte olan ... yılı Teknik Destek Programı kapsamında kurum / kuruluşumuz adına sunulan “.....” başlıklı bir talep sunulmasına ve talebin başarılı olması durumunda faaliyetin uygulanmasına, sunulan faaliyette kurum / kuruluşumuzu temsile, ilzama ve talebe ilişkin belgeleri imzalamaya “.....”nın yetkili kılınmasına karar verilmiştir. İlgili yetkilendirmeye ait karar ekte sunulmuştur.

Kurumun En Üst Yetkili Amiri

Ad Soyad

Unvan

İmzası ve Mühür

Ad Soyad

Unvan

.....’nın Tatbiki İmzası:

(İMZA)

T.C. DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI GENEL SEKRETERLİĞİNE

Ajansınız tarafından yürütülmekte olan ... yılı Teknik Destek Programı kapsamında tarafından sunulan “.....” başlıklı faaliyette kurum / kuruluşumuz ortak olarak yer alacaktır. Bu doğrultuda, faaliyet kapsamında kurum / kuruluşumuzu temsile, ilzama ve talebe ilişkin belgeleri imzalamaya yetkili kişi’dır. Ortaklık ve temsil ve ilzama yetkilendirmeye yönelik alınmış olan karar ekte sunulmuştur. Ayrıca, başvuru formunda belirtildiği üzere, kurumumuzca söz konusu faaliyet kapsamında TL’lik eş finansman/nakdi katkı sağlanması taahhüt edilmektedir.

Kurumun En Üst Yetkili Amiri

İmzası ve Mühür

.....’nın Tatbiki İmzası:

(İMZA)

EK: Genel Kurul Kararı

TEKNİK DESTEK BAŞVURUSU YAPABİLECEK KURUMLAR VE BAĞLI BİRİMLERİ

Kurum Türü	Başvuru Yapabilecek Birimleri
Yerel Yönetimler	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Büyükşehir Belediyeleri (Daire Başkanlığı düzeyine kadar) ✓ İl Belediyeleri (Müdürlük düzeyine kadar) ✓ İlçe ve Belde Belediyeleri ✓ İl Özel İdareleri ✓ Mahalli İdare Birlikleri ✓ Köy Muhtarlıkları
Kamu Kurum ve Kuruluşları	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Valilikler ✓ İl Müdürlükleri ✓ Bölge Müdürlükleri ✓ Kaymakamlıklar ✓ İlçe Müdürlükleri ✓ Üniversiteler (Enstitü, Fakülte/Yüksek Okul, Meslek Yüksek Okulu)
Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	<ul style="list-style-type: none"> ✓ TOBB'a Bağlı Odalar ve Borsalar ✓ Esnaf ve Sanatkarlar Odaları ✓ Meslek Odaları ve Birlikler (Kocaeli, Sakarya Düzce, Bolu ve Yalova'daki Şube Başkanlıkları)
Sivil Toplum Kuruluşları	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu ve Yalova illerinde merkezleri veya yasal şubesi bulunan dernekler, vakıflar ve sendikalar
Organize Sanayi Bölgeleri 15/4/2000 tarihli 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanun hükümleri doğrultusunda kurulmuş ve TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde yerleşik bulunan OSB'ler	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu ve Yalova illerinde yerleşik bulunan OSB Müdürlükleri
Küçük Sanayi Siteleri 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümleri çerçevesinde düzenlenmiş olan küçük sanayi sitesi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu ve Yalova illerinde yerleşik bulunan KSS Başkanlıkları
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknopark ve Teknokentler) 26/6/2001 tarih ve 4691 sayılı Kanun ile kurulan TR42 Düzey 2 Bölgesi'ne yerleşik olan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu ve Yalova illerinde yerleşik bulunan Teknoloji Geliştirme Bölge Müdürlükleri
Endüstri Bölgeleri 19/01/2002 tarih ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanuna dayanarak kurulan ve TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde yerleşik bulunan Endüstri Bölgeleri	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Endüstri Bölgeleri Müdürlükleri
İş Geliştirme Merkezleri 15/06/2010 tarih ve 27612 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği kapsamında desteklenerek kurulan ve TR42 Düzey 2 Bölgesi'nde yerleşik İŞGEM'ler	<ul style="list-style-type: none"> ✓ İş Geliştirme Merkez Müdürlükleri
Birlikler ve Kooperatifler	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Birlik ve Kooperatif Başkanlıkları
Yukarıda Sayılan kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmeler	